Tunge kyrka

58.0736, 12.1647

Tunge kyrka som ursprungligen byggdes redan i slutet av 1100-talet skadades flera gånger under de olika krigen mellan Sverige och Norge-Danmark.
Det utseende kyrkan har i dag är från början av 1700-talet då bland annat koret byggdes ut, ett vapenhus med ingång mot väster uppfördes och kyrkan fick större fönster.

Kyrkan förföll dock och vid en visitation 1826 ansåg biskopen Carl Fredrik af Wingård att Tunge kyrka borde överges till förmån för en renovering och utbyggnad av Sankt Peder i Lödöse.
Vid en förnyad visitation sju år senare blev domen än hårdare: biskopen tyckte inte bara att Tunge kyrka var mörk och ful, dessutom ansåg han att förfallet gått så långt att den var rent farlig att vistas i.
Tungeborna överklagade beslutet om nedläggning till både biskopsämbetet och kungen men beslutet stod fast. Tunge kyrka skulle lämnas åt sitt öde när den nya Sankt Peders kyrka stod klar 1846.

Alla lösa inventarier såldes på auktion, men kyrkobyggnaden som avsakraliserades fick stå kvar.

När man så beslutade att varje socken skulle ha ett skolhus, tog byggnaden i bruk igen. Lärarbostaden inrymdes i kyrkans kor, och långhuset blev själva skolsalen.
Byggnaden fungerade som skola under femtio år, fram till år 1900 då en ny skollokal byggdes i Garn och kyrkan åter blev ödekyrka.

Tungebornas vilja att bevara kyrkan växte dock och efter insamling av finansiella medel och med en hel del frivilligt arbete kunde kyrkan renoveras under ledning av arkitekt Knut Nordenskjöld.

Kyrkans exteriör har i stort sett samma utseende som den haft sedan början av 1700-talet, men det mesta av interiören skingrades för vinden. Dock sparade man dopfunten i täljsten, som alltså är kyrkans äldsta föremål. Den tillskrivs "mäster" Thorkillus" och är möjligen från 1200-talet. Dopfatet av mässing är från 1924.

Altartavlan med motivet Den gode herden är målad och tänkt till kyrkan 1924 av Lödösekonstnären Theodor Wallström.
Krucifixet är en donation av 1933 års konfirmander.
De två stora ljusstakarna på altaret har donerats av

kyrkoherde F.L. Andersson från Minneapolis, USA, till minne av sina föräldrar som bodde i Kärra Nordgård.

Predikstolen med dess "himmel" är ett verk och en gåva av folkskollärare Frans Sjöborg. Den prydes av fyra sädeskärvar som erinrar om Jesu ord: "Säden är Guds ord".
På predikstolen ligger bland annat Karl XII:s Bibel, tryckt 1703. Den såldes på auktion 1848 för 10 riksdalen när den gamla kyrkan tömdes på inventarier, och sålde på 1890-talet till hemmansägaren Johannes Berntsson i Tunge, som lät renovera den och skänkte den till Tunge kyrka vid återinvigningen 1924.

Golvuret, som antagligen är från 1800-talet, skänktes 1938 av Johan Fredrik Jonassons sterbhus och renoverades samma år.

Tavlan på södra sidan är skapad av Rune Ekre och ingår i en svit.

Fartygsmodellen påminner om de omfattande skeppsbyggeri som har förekommit i socknen.

Nuvarande orgel är byggd 1972 av Grönvalls orgelbyggeri i Lilla Edet, och har en fasad ritad av

arkitekt Sigfrid Ericsson i Göteborg.

I vapenhuset finns en klocka som är ett krigsbyte från Polen på 1600-talet.

Här finns även en gravvård av trä.
På 1700 och 1800-talet var det inte ovanligt med gravvårdar av trä, men ytterst få är bevarade. De mera påkostade togs vintertid hem från kyrkogården för förvaring. När kyrkogården upphörde att användas vid sekelskiftet 1900 har den som hörde till Aneka Carlsdotters grav inte längre ställts ut efter vinterförvaringen, och har därmed har överlevt till vår tid.

Vid ingången finns minnesstenar över de män från Tunge socken som förolyckats under 2:a världskriget. På stenen till väster finns två bröder, som båda omkom i olyckor, men vid skilda tillfällen.

Källor:
Webb: "Än står Tunge kyrka". TTELA 25 juli 2013.
Mikael Thörnqvist.
Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.
Webb: Skepplanda pastorat.
Pdf: "Tunge kyrka". Hillevi Pettersson.

Pdf: Vård- och Underhållsplan Tunge kyrka 2017.
Worddokument: ”Tunge kyrka”. Lennart Sager.